

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት**

መጋቢት/2015

አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የጠቅላይ ፍርድ ቤት

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የጠቅላይ ፍርድ ቤት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የጠቅላይ ፍርድ ቤት ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የዋና ኦዲተሮች የኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

ኦዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የጠቅላይ ፍርድ ቤት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች ፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በቴያትር ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የካፒታል ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

ለኦዲት አስተያየቱ መሠረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የጠቅላይ ፍርድ ቤት የ2015 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

የወጪ ሂሳብ፤

1. የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ 1፤2 እና 4 የመደበኛና ካፒታል የስራ ማስኬጃ ወጪዎች ሲፈጸሙ ወጪው ለሚደረግበት ተግባር በበጀት ዓመቱ የተያዘ ወይም ወጪውን ለመሸፈን ቀሪ በጀት መኖሩንና ወጪው በመስሪያ ቤቱ ዕቅድ ውስጥ የተያዘና በጥሬ ገንዘብ ፍላጎት ላይ የተካተተ መሆኑ ሳይረጋገጥ ወጪ መፈፀም እንደማይገባ ይገልጻል። ይሁን እንጂ ፍ/ቤቱ በ2010 እና በ2011 በጀት አመት በኢትዮጵያ ኮንስትራክሽን ስራዎች ኮርፖሬሽን ለተደረገ የተሽከርካሪዎች ጥገና ብር 324,800.71 በቀን 13/05/2014 በኢንቮይስ ቁጥር 00016387 በሂሳብ መደብ 2231107 (6241) በወጪ ተይዞ ለ2015 በጀት ዓመት ከተፈቀደ በጀት ክፍያ ተፈፅሞ ተገኝቷል።

ከላይ በተራ ቁጥር 1 ከተገለፀው በስተቀር የፍ/ቤቱ የሂሳብ ሪፖርቶች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ፤ የተከፈለውን ወጪና የበጀት አጠቃቀም በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ።

ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasis matter)

የወጪ ሂሳብ፤

1. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሂሳብ አመዘጋገብ ስርአት በፌዴራል መንግስት የሂሳብ አወቀቃር 1999 መሰረት እና የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 አንቀጽ 4 የበጀት አደረጃጀት ስርዓት በተመለከተ የመንግስት መስሪያ ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ስርዓት መሰረት የተፈቀደላቸውን በጀትና የወጣውን ወጪ ማሳየት እንዲቻል ተለይቶ በተሰጣቸው የበጀት መለያ መደቦች ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው ያዛል። ይሁን እንጂ

➤ በቀን 27/2/2015 በሰነድ ቁ 00016191 ብር 157,502.23 ከአፍሪካ የሰበዓዊ ና የህዝቦች መብቶች ፍርድ ቤት ለመፈራረም ለመጡ እንግዶች በስካይ ላይት ሆቴል ለተደረገ መስተንግዶ ወጪው በሂሳብ መደብ በ2221103(6233) መመዝገብ ሲገባው በ2251101(6271) ተመዝግቦ መገኘቱ፤

➤ በቀን 9/8/2015 በሰነድ ቁ 00017244 በካፒታል ሆቴል ብር 425,908.09 የእቅድ ግምገማ ሲከናወን ለተደረገው መስተንግዶ ክፍያ ሲፈፀም ወጪው በሂሳብ መደብ በ2221103 (6233) መመዝገብ ሲገባው በ2251101 (6271) ተመዝግቦ መገኘቱ ፤

በድምሩ ብር 583,410.32 በተገቢው የሂሳብ መደብ ሳይመዘገብ ተገኝቷል።

ሀጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

የወጪ ሂሳብ፤

1. የፌዴራል መንግስት የግዥና ንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 መሰረት ተጫራቾች ለውድድር ከመቅረባቸው በፊት በአቅራቢነት ለመመዝገብ ማሟላት ያለባቸው ሁኔታዎች ተሟልተው እንዲወዳደሩ መደረግ እንደሚገባው ያሳል።

ፍርድ ቤቱ ለቢሮ አገልግሎት የሚውል ህንጻ ኪራይ ባወጣው ጨረታ ዙብይዳ ከማል የመኖሪያ ቤትና ህንጻ ማከራየት ድርጅት በአሸናፊነት ከመመረጡ በፊት ለውድድሩ የተቀመጡትን የመወዳደሪያ መሰፈርት የተጨማሪ እሴት ታክስ ምዝገባ ሰርተፍኬት፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና ከግብር ዕዳ ነፃ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ሳይቀርብ አገልግሎቱን እንዲሰጥ በመደረጉ የ3 ወራት ኪራይ በድምሩ ብር 885,000.00 ክፍያ ተፈፅሞ በቀን 28/10/2015 በክፍያ በደረሰኝ 00018157 በሂሳብ መደብ 2241102(6251) በወጪ ተይዞ ተገኝቷል።

ሌሎች ጉዳዮች(Other matter)

ንብረት፤

የሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 እና በመንግሥት ቋሚ ንብረት አስተዳደር ማንዋል (ጎፋም) መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡

- የቋሚ እቃ ቆጠራ የተደረገ ቢሆንም የመዝገብ ከወጪ ቀሪ በቆጠራ ከተገኘው ጋር ያልተመዛዘነ መሆኑ፤
 - አዲስ ተገዝተው ወደ መጋዘን የገቡ ቋሚ ንብረቶች ጠረጴዛ ብዛት 12፤ የባለሙያ ወንበር ብዛት 3፤ የቡና ጠረጴዛ ብዛት 2 ፤ የእንግዳ ወንበር ብዛት 51፤ የፋይልካቢኔት ብዛት 8፤ ቴሌቪዥን ሃምሳ አምስት ኤንች ብዛት 5 ፕሪንተር ብዛት 15፤ ከለር ፕሪንተር ብዛት 2 ለተጠቃሚ ሳይሰራጩ በመጋዘን ውስጥ የሚገኙ መሆኑን፤
 - ከተለያዩ መ/ቤቶች በእርዳታ የገቡ እና የተቋሙ ንብረት የሆኑ ላፕቶፕ ኮምፒውተሮች ለተቋሙ ሰራተኞች በሚሰራጩበት ወቅት መለያ ቁጥር (serial no) የማይጠቀስ መሆኑን በንብረት ምልክታ ወቅት ለማወቅ መቻሉ፤
 - ብዛት ያላቸው የተለያዩ የመስሪያ ቤቱ ንብረቶች በቆጠራ ወቅት ያልተገኙ፤
 - የሰሌዳ ቁጥር ኢት 4-19436፤ኢት 4-20086፤ ኢት4-20090 የተሸከርካሪዎቹ የነዳጅ ጌጃቸው የማይሰራ መሆኑ፤
 - የሰሌዳ ቁጥር ኮድ 4-0701 ኢት ሞተር ሳይክል ሁኔታ የማይታወቅ መሆኑ፤
- በአዲቱ ወቅት ለማወቅ ተችሏል።

ከሰላምታ ጋር

የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት